

TISKOVÁ ZPRÁVA

Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR

V Holešovičkách 41, Praha 8
Tel./fax: +420 286 840 129, 30

E-mail: chlundilo@soc.cas.cz

HODNOCENÍ EVROPSKÉ INTEGRACE

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost 2002</i>
Otázky:	<i>PM.25 – PM.28</i>
Termín terénního šetření:	<i>17. – 24. 10. 2002</i>
Počet respondentů:	<i>1017</i>
Reprezentativita:	<i>obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Výběr respondentů:	<i>kvótní výběr</i>
Zveřejněno dne:	<i>14. listopadu 2002</i>
Kód tiskové informace:	<i>pm21114a</i>
Zpracovala:	<i>Iva Chludilová</i>

Podle říjnového šetření hodnotí příznivě aktivity Evropské unie 26% dotázaných, 11% má opačný názor. Vyčlenila se však silná skupina těch, kteří nemohli aktivity EU označit jednoznačně jako příznivé či nepříznivé – 41%. Tito respondenti neradi zaujímali vyhraněné postoje i v jiných otázkách, včetně té, která se týkala hlasování v referendu o našem členství v EU – přibližně čtvrtina z nich neví, zda by hlasovali pro nebo proti.¹

Tabulka 1: Jak hodnotíte aktivity Evropské unie? (v %)

Příznivě	26
Ani příznivě, ani nepříznivě	41
Nepříznivě	11
NEVÍ	12
NEZAJÍMÁ SE	10
Celkem	100

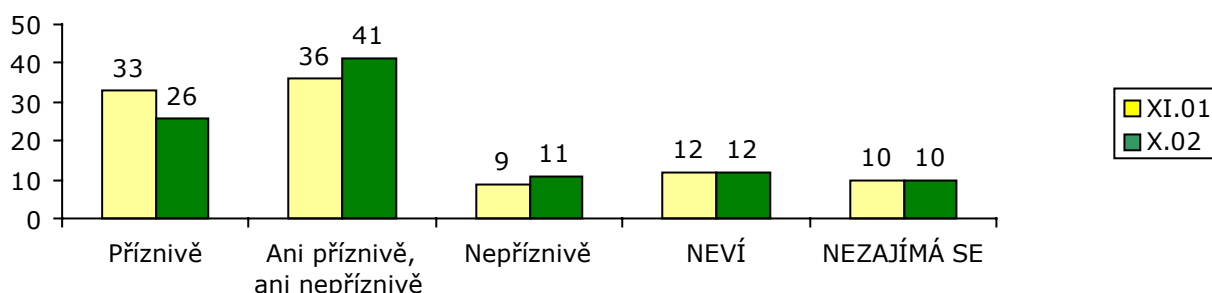
Při srovnání odpovědí s postoji zjištěnými před rokem² (viz následující graf 1) vidíme, že došlo k poklesu pozitivního hodnocení aktivit EU o 7 procentních bodů.

¹ „Kdyby bylo zítra referendum o členství ČR v Evropské unii, Vy osobně byste hlasoval pro nebo proti členství?“

² V roce 2001 byla otázka položena v trochu jiné podobě: „Jak hodnotíte cíle a aktivity Evropské unie?“

Posílil především ambivalentní postoj, kdy lidé zřejmě hodnotí některé aktivity jako dobré, ale s jinými nesouhlasí.

Graf 1: Hodnocení aktivit EU v listopadu 2001 a říjnu 2002

Dále jsme se respondentů zeptali, zda se v Evropské unii uplatňují některé z následujících pozitivních hodnot.

Tabulka 2: Myslíte si, že se v současné době v EU uplatňují tyto hodnoty? (v %)

	Rozhodně ano	Spíše ano	Spíše ne	Rozhodně ne	Neví
Demokracie	21	52	12	2	13
Spolupráce	17	55	14	3	11
Solidarita	14	49	17	5	15
Tolerance	10	41	23	6	20
Spravedlnost	7	38	25	8	22
Rovnost	8	33	33	11	15

Řádková procenta

Dotazovaní ocenili prosazování demokracie a spolupráce – přes 70 % kladných odpovědí. Podle 63% respondentů se v EU uplatňuje solidarita. Nejméně z uvedených hodnot se podle nich v EU prosazuje rovnost (44% negativních odpovědí), trochu méně kriticky se stavěli k prosazování spravedlnosti (33%) a tolerance (29%). Také tuto otázku jsme respondentům položili v listopadu 2001. Přestože demokracii a spolupráci považují stále za nejvíce uplatňované z těchto hodnot, došlo během roku k poklesu podílu pozitivních hodnocení (o 5 resp. o 6 procentních bodů). Negativněji než před rokem ostatně vidí respondenti uplatňování všech hodnot kromě solidarity (jedná se však o menší změny). V případě tolerance, spravedlnosti a demokracie lidé oproti loňskému roku častěji odpovídali, že neví.

Tento rok jsme nezjišťovali názor občanů na správnost myšlenky evropské integrace obecně (v listopadu 2001 ji za dobrou označilo 72% občanů). Ptali jsme se však, zda ji občané považují za prospěšnou či škodlivou v těchto oblastech: hospodářství, politika, kultura, obrana, ekologie.

Tabulka 3: Je podle Vás prospěšná nebo škodlivá evropská integrace v těchto oblastech: (v %)

	Rozhodně prospěšná	Spíše prospěšná	Spíše škodlivá	Rozhodně škodlivá	Neví
Ekologie	32	46	5	2	15
Obrana	29	42	8	2	19
Kultura	24	46	10	2	18
Politika	12	47	17	2	22
Hospodářství	18	41	21	4	16

Rádková procenta

Dotázaní se kloní spíše ke kladnému hodnocení, u každé z uvedených oblastí však v jiné míře. Největší prospěch integrace přinese v oblasti ekologie – tento názor vyjádřily 4/5 respondentů. 70% (resp. 71 %) dotázaných vidí integraci jako prospěšnou v oblasti kultury a obrany. Nejkritičtěji se lidé staví k ekonomické integraci – celá čtvrtina ji považuje za škodlivou. Špatně hodnotí i přínos pro politiku (19% negativních odpovědí), ale zde si také lidé byli odpovědi nejméně jistí (22% nevědělo). V porovnání s listopadem 2001 občané vidí negativněji přínos integrace pro naši ekonomiku. V očích respondentů poklesla také „prospěšnost“ evropské integrace v oblasti obrany, lidé však častěji „neví“. O uplatňování všech uvedených hodnot v rámci EU jsou jednoznačně přesvědčeni respondenti hodnotící kladně aktivity EU a také ti, kteří považují evropskou integraci za prospěšnou.

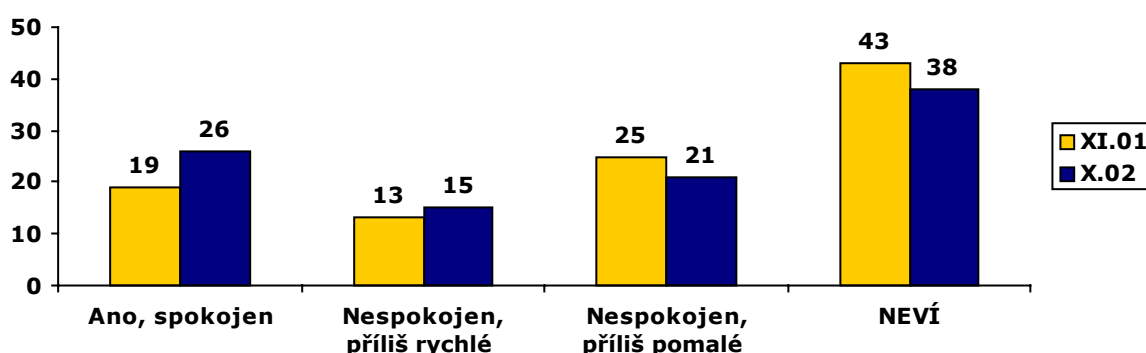
Spokojenost s rychlostí evropského integračního procesu vyjádřilo 26 % lidí. Nespokojeno je 36%; 15% ho považuje za příliš rychlý a 21% za příliš pomalý. Téměř 40% nebylo schopno rychlost integrace posoudit.

Tabulka 4: Jste Vy osobně spokojen s tím, jak rychle integrace probíhá? (v %)

Ano, spokojen	Ne, probíhá příliš rychle	Ne, probíhá příliš pomalu	Neví
26	15	21	38

Oproti šetření provedenému před rokem došlo k nárůstu podílu občanů spokojených s rychlostí integračního procesu (z 19% na 26%). Méně často lidé zastávají názor, že proces je příliš pomalý a také se snížil podíl lidí, kteří rychlost neuměli zhodnotit. Lidé považující integraci za příliš rychlou, vnímají v jednotlivých oblastech integraci spíše jako škodlivou. Respondenti, kteří uvedli spokojenost s rychlostí integrace v 55% hodnotí příznivě aktivity EU.

Graf 2: Spokojenost s rychlostí integrace

Do odpovědí se u všech otázek promítly sociodemografické charakteristiky respondentů a některé politické postoje. K aktivitám EU, uplatňování výše uvedených hodnot v jejím rámci i k evropské integraci jako takové se jednoznačně pozitivně staví nejmladší respondenti (15-19 let), kteří se však zároveň o problematiku EU nejméně zajímají. Naopak s největší nedůvěrou se na EU a evropskou integraci dívají šedesátiletí a starší.

V některých případech - například v otázce uplatňování rovnosti a spolupráce jsou největšími optimisty lidé ve věku 30 až 44 let. Jsou také nejvíce spokojeni s rychlostí integračního procesu (35%). Evropskou politickou integraci jako prospěšnou vidí nejčastěji občané ve věku 20-29 let.

Velmi významně se do názorové diferenciaci promítá nejvyšší ukončené vzdělání respondentů. Pozitivnější postoje zauímají občané se středoškolským vzděláním s maturitou a především vysokoškolsky vzdělání. Lidé se základním vzděláním (a často také lidé se středním vzděláním bez maturity) se vyznačují menší mírou informovanosti a zájmu o problematiku EU (časté odpovědi „nevím“, „nezajímám se“). Výrazně se vysokoškolsky vzdělání oddělili v otázce na rychlost evropské integrace – spokojenost vyjádřilo 47%.

Nízká životní úroveň domácnosti se v odpovědích respondentů odráží zvýšeným nezájmem a neinformovaností, a také celkově negativnějšími postoji. Například spokojenost s rychlostí integrace vyjádřili jen v 16%, aktivity EU hodnotí pozitivně jen 12% z nich.

Celkově lépe hodnotí EU a evropskou integraci pravicově zaměřený občané, potenciální voliči ODS a US-DEU (okolo 40% pozitivních hodnocení aktivit EU i spokojenosti s rychlostí integrace). Jednoznačně kriticky se staví stoupenec KSČM – jen přibližně 5% hodnotí pozitivně aktivity EU, podobně málo jsou spokojeni s rychlostí integrace.

Velmi silně se do odpovědí respondentů promítá jejich postoj v referendu o vstupu ČR do EU. Stoupenec vstupu odpovídají jednoznačně méně kriticky, než jeho odpůrci. Jen 2% odpůrců hodnotí pozitivně aktivity EU.